

Zhrnutie workshopu „Váha vecí a prerozdeľovanie zdrojov v súdnictve“

(9. – 10.5.2019, Bratislava, hotel Falkensteiner)

Verzia: 1.0
Dátum: 13.5.2019
Útvar: Analytické centrum MS SR
Spracoval: Mgr. Erik Kotlárík

Závery boli formulované na základe zistení, ktoré vyplynuli z rokovania predstaviteľov Ministerstva spravodlivosti SR, zástupcov pilotných súdov a expertov CEPEJ. Hlavnou témou bolo prerozdeľovanie zdrojov v súdnictve a váha vecí.

I. Aké výsledky dosiahla pracovná skupina „Rozdelenie finančných a ľudských zdrojov“?

- vypočítala náklady na vec v hlavných súdnych agendách (T, C, Cb, S), na základe metodiky CEPEJ,
- zistenie nákladov na vec umožňuje zistiť, či sú zdroje a nápad spravodlivo pridelované,
- podľa Súdnej rady je okrem nákladov na vec potrebné zistiť aj váhu vecí, aby bolo možné objektívnejšie rozdeliť zdroje a prideliť sudcov.

II. Čo je váha vecí?

- *váha vecí* predstavuje priemernú časovú náročnosť určitej kategórie vecí,
- vyjadruje zložitosť vecí, napríklad sudcovi trvá priemerne rozhodnúť rozvod 400 minút, ale dopravný priestupok 80 minút.

III. Aký je účel váhy vecí?

Účelom váhy vecí je predovšetkým:

- A. Lepšie rozdelenie zdrojov v súdnictve medzi jednotlivé súdy (vrátane pridelovania sudcov) na základe objektívnych informácií o zaťažnosti súdu.
- B. Lepšie rozdelenie nápadu medzi jednotlivých sudcov po zohľadnení náročnosti vecí (mala by sa dosiahnuť vyššia efektívnosť).

IV. Aký bol názor účastníkov konferencie na zavedenie váhy vecí?

- predsedníčka Súdnej rady SR, JUDr. Lenka Praženková, bude podporovať zavedenie váhy vecí,
- Súdna rada SR bude osobne presvedčať sudcov, aby sa zapojili do zisťovania váhy vecí,
- prítomní sudcovia tiež vítali danú iniciatívu, rovnako AC je pripravené zapojiť sa do projektu.

V. Aké sú predpoklady na zavedenie váhy vecí?

Na zavedenie váhy vecí sú potrebné 3 predpoklady:

- 1) *Politická podpora*,
  - váha vecí predstavuje časovo a finančne náročný projekt,
  - efekt je dlhodobý.
- 2) *Podpora zo strany sudcov*,
  - sudcovia musia chápať zmysel projektu,
  - dôležitá je transparentnosť a zapojenie sudcov do celého projektu,
  - vhodné je anonymizovať výsledky, aby sudcovia nemali pocit, že sú sledovaní.
- 3) *Technická podpora*
  - je dôležité, aby sa informácie získavali automatizovaným spôsobom,
  - kľúčom k úspechu je robustný a automatizovaný súdny manažment.

VI. Aký je postup pri zavedení váhy vecí?

1) Ustanovenie expertnej skupiny

- zložená zo skúsených sudcov, analytikov, prípadne iných zamestnancov súdu,
- expertná skupina rozhodne o ďalších krokoch (popísaných nižšie).

- 2) Stanovenie cieľa
  - Cieľom váhy vecí je predovšetkým efektívnejšie rozdelenie zdrojov medzi súdy (vrátane pridelovania sudcov a zamestnancov súdu (zamestnanci vo výkone)) a efektívnejšie rozdelenie nápadu medzi sudcov.
- 3) Rozčlenenie nápadu vecí na jednotlivé kategórie
  - nápad vecí sa rozčlení na jednotlivé kategórie podľa zvolených kritérií,
  - počet kategórií by mal byť nižší a zahŕňať tie najrelevantnejšie kategórie (napr. kategórie tvoriace 90 percent nápadu).
- 4) Výber metódy na sledovanie časovej náročnosti jednotlivých vecí
  - metóda závisí od stanoveného cieľa, dostupných finančných a časových zdrojov,
  - vo všeobecnosti existujú nasledujúce metódy:
    - a. „Big-data“ (Holandsko),
      - sudcovia si nahrali aplikáciu do mobilného telefónu, pričom boli počas roka 81-krát vyzvaní, aby uviedli, čomu sa aktuálne venujú,
      - sudcovia nie sú zaťažení zberom údajov, ale na stanovenie zložitosti vecí sa aplikujú sofistikované štatistické modely, ktoré nie sú zrozumiteľné pre sudcov (tzv. blackbox).
    - b. Denníková forma (Nemecko, Izrael)
      - sudcovia do denníka zapisovali, aký čas venovali rozhodovacej činnosti a inej ako rozhodovacej činnosti (napríklad školenia, čítanie emailov),
      - časovo náročnejšie pre sudcu, ale účel aj výsledky sú pre neho zrozumiteľné.
    - c. Delphi metóda – expertný panel (Bosna a Hercegovina, Izrael (pred použitím denníkovej formy))
      - výsledkom je kvalifikovaný odhad, ktorý je výsledkom diskusie,
      - časovo a finančne menej náročné ako denníková forma, ale aj menej presné.
- 5) Zaškolenie sudcov a súdneho personálu na vybranú metódu
  - osobná návšteva súdov, komunikácia s vedením súdov,
  - školenia sudcov a zamestnancov, ktorí sa budú podieľať na prieskume.
- 6) Stanovenie rozsahu prieskumu
  - a. Bude sa sledovať činnosť sudcov alebo aj zamestnancov súdu (vo výkone)?
  - b. Bude sa sledovať čas, ktorý sudca strávi aktivitami, ktoré nesúvisia priamo s jeho rozhodovacou činnosťou (účasť na školení, pracovné porady)?
  - c. Budú do prieskumu zahrnuté všetky súdy alebo iba vybrané súdy?
  - d. Bude sa uskutočňovať prieskum metódou postupných krokov (výberom súdov a/alebo výberom agend) alebo na všetkých súdoch/agendách naraz?
  - e. Ako dlho sa budú údaje zbierať? (V Izraeli - 5 týždňov, v Nemecku - 6 mesiacov, v Holandsku - 1 rok)
- 7) Vyhodnotenie výsledkov a zavedenie do praxe
  - váha vecí by nemala byť absolútnym kritériom,
  - je dôležité brať do úvahy aj kvalitatívne ukazovatele.